

14 maart 2022

Flitspeiling *Oekraïne*– *10 maart 2022*

In opdracht van NCTV

Introductie

Aanleiding

De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) heeft I&O Research gevraagd om een tweede flitspeiling uit te voeren naar het beeld dat Nederlanders hebben bij de situatie in Oekraïne, op voor manier ze zichzelf hierover informeren en hoe ze door de Rijksoverheid hierover geïnformeerd willen worden. I&O Research voerde hiervoor een peiling uit die liep van donderdag 10 maart tot en met vrijdag 11 maart 14:00 uur. De eerste flitspeiling is uitgevoerd op 24 februari jl.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd onder 1.133 Nederlanders van 18 jaar en ouder, die lid zijn van het I&O Research Panel. Er zijn 3.000 personen benaderd voor dit onderzoek. De respons op dit onderzoek bedraagt 38 procent. Dit is ruim voldoende om op basis van de resultaten betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Op de data is een weging (op randtotalen) toegepast op de achtergrondkenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding, migratieachtergrond, stemgedrag bij de Tweede Kamer verkiezingen in maart 2021 en regio (op basis van de NIELSEN 4 indeling van het CBS). De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee komen de verhoudingen in de steekproef op deze achtergrondkenmerken overeen met de werkelijke verhoudingen onder de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

- In sommige gevallen tellen percentages niet op tot het totaal of tot meer dan 100 procent. Dit komt door afrondingsverschillen.
- Bij sommige vragen waren meerdere antwoorden mogelijk. Dit staat bij de uitkomsten vermeld.

Helft van de Nederlanders maakt zich zorgen over situatie in Oekraïne

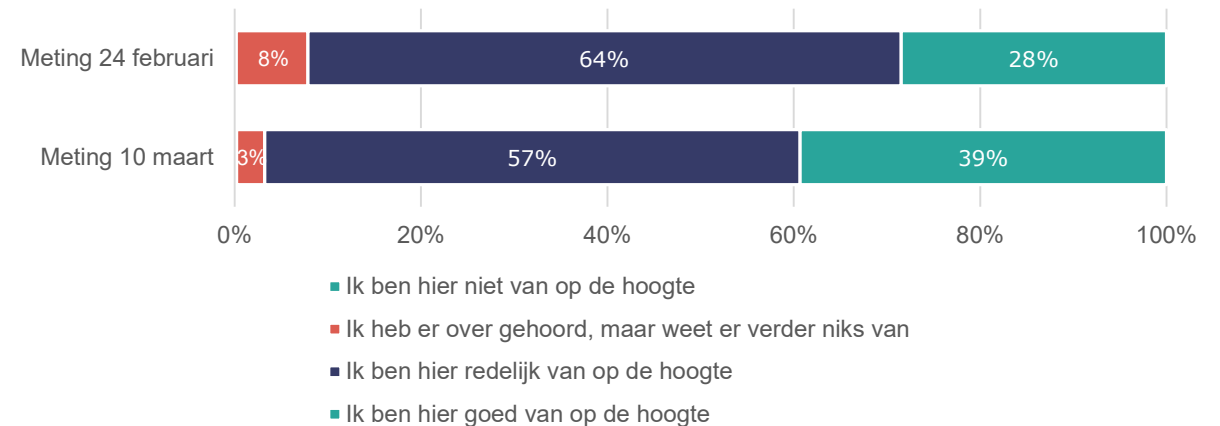
Aan Nederlanders is - in een open vraag gevraagd welke gebeurtenissen een mogelijke invloed hebben op de veiligheid in Nederland. De Russische inval in Oekraïne komt nu vaker terug dan tijdens de eerste meting. Desondanks noemen Nederlanders ook nog andere zaken, waaronder:

- Klimaatverandering;
- Afnemende tolerantie;
- Kernrampen;
- Aanslagen.

Bijna alle Nederlanders zijn op de hoogte van de huidige situatie in Oekraïne (96%). Bijna drie op de vijf zijn redelijk op de hoogte van het Oekraïense conflict (57%). Twee op de vijf zijn hier goed van op de hoogte (39%), een toename ten opzichte van de vorige meting. Nederlanders zijn dus meer op de hoogte van de situatie.

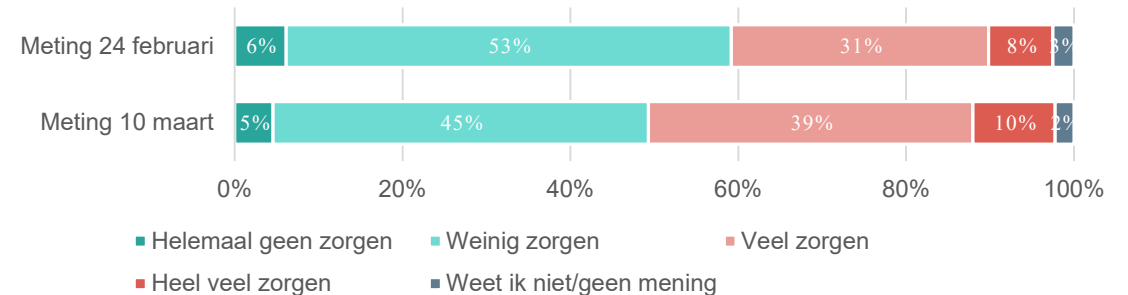
De helft van de Nederlanders (49%) maakt zich zorgen over de gevolgen voor zichzelf en hun naasten door de situatie in Oekraïne. Het grootste deel hiervan (39%) maakt zich veel zorgen. De andere helft van de Nederlanders (50%) maakt zich weinig tot geen zorgen over de mogelijke gevolgen. In vergelijking met de vorige meting zijn Nederlanders zich meer zorgen gaan maken.

Figuur 1. In hoeverre ben je op de hoogte van de huidige situatie in Oekraïne? Basis: Alle Nederlanders n=1.133

Figuur 2. In welke mate maak je je momenteel zorgen over de mogelijke gevolgen voor jezelf en je naasten als gevolg van de situatie in Oekraïne?

Basis: Alle Nederlanders n=1.133

Stijgende prijzen van gas, energie, benzine en levensmiddelen zeer waarschijnlijk volgens Nederlanders

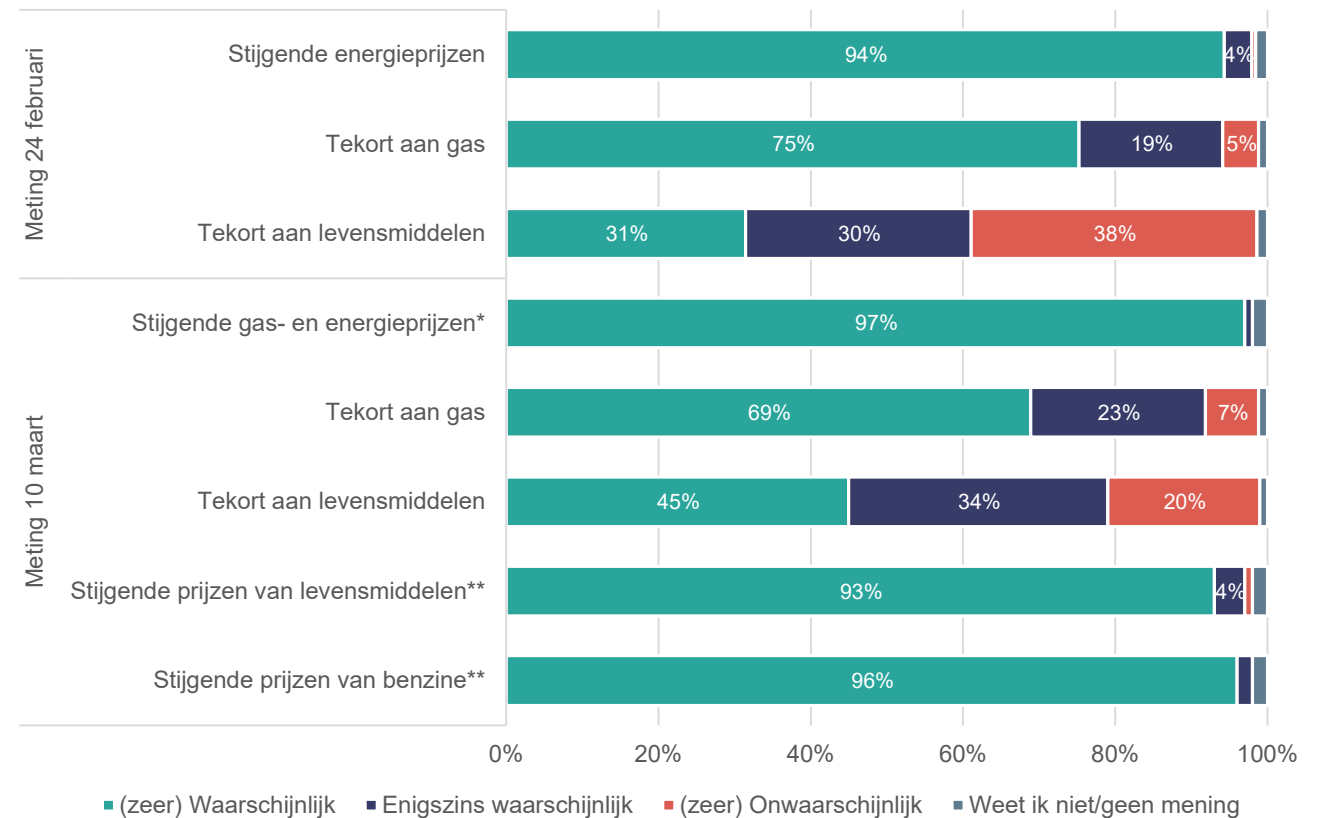
Aan Nederlanders is gevraagd welke gevolgen zij waarschijnlijk achten door de situatie in Oekraïne. Nederlanders zien de stijging van prijzen op het gebied van gas en energie (97%), benzine (96%) en levensmiddelen (93%) als zeer waarschijnlijk. Dit is vergelijkbaar met de eerste meting, toen bijna iedereen de stijgende energieprijzen (zeer) waarschijnlijk vond (94%).

Twee derde van de Nederlanders vindt het (zeer) waarschijnlijk dat er een tekort aan gas ontstaat. Dit is lager dan tijdens de eerste meting.

Bijna de helft vindt een tekort aan levensmiddelen (zeer) waarschijnlijk, een stijging van 14 procentpunt ten opzichte van de vorige meting.

Figuur 3. Hoe waarschijnlijk vindt je onderstaande gevolgen?

Basis: Alle Nederlanders n=1.133

* Bij de tweede meting is aan deze stelling stijgende gasprijzen toegevoegd
 ** Deze stellingen zijn voor het eerst in de tweede meting uitgevraagd

Extra toestroom vluchtelingen, gevolgen voor financiële beurzen, desinformatie en cyberaanvallen meest waarschijnlijk

Net als de stijgende prijzen, vinden bijna alle Nederlanders het (zeer) waarschijnlijk dat er een extra toestroom is van vluchtelingen (95%). Dit is hoger dan tijdens de eerste meting (83%).

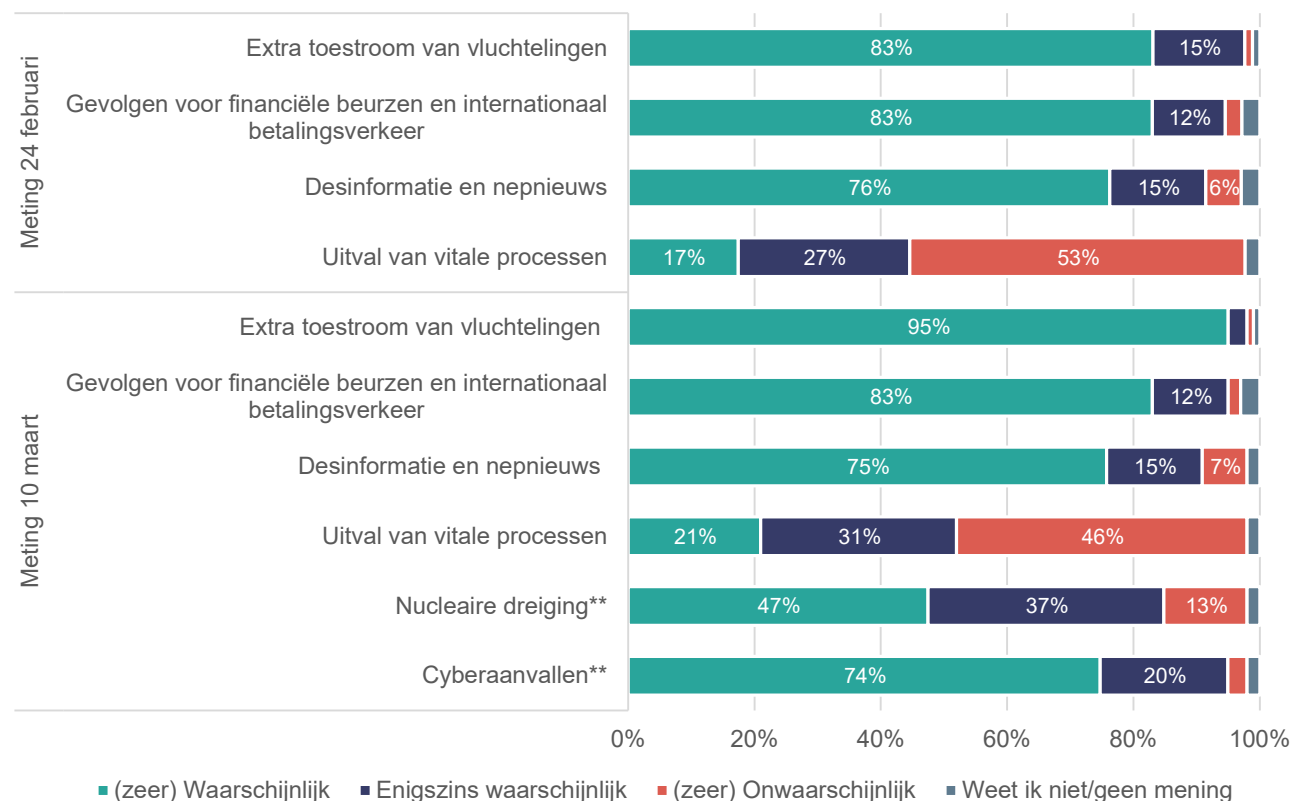
Nog steeds vinden vier op de tien mensen het (zeer) waarschijnlijk dat er gevolgen zijn voor financiële beurzen, en vindt driekwart het (zeer) waarschijnlijk dat desinformatie wordt verspreid. Wederom acht ongeveer de helft het (zeer) onwaarschijnlijk dat vitale processen uit zullen vallen.

Tijdens de tweede meting vroegen we ook naar de waarschijnlijkheid van nucleaire dreiging en cyberaanvallen. Mensen denken dat cyberaanvallen waarschijnlijker zijn (74%) dan een nucleaire dreiging (47%).

Daarnaast konden Nederlanders zelf nog enkele gevolgen noemen die zij waarschijnlijk achten. Hier noemen Nederlanders vooral dat zij denken dat de oorlog ook ons land zal bereiken of dat de polarisatie verder toe zal nemen. Ook zijn mensen bang voor een toename in de armoede en faillissementen.

Figuur 4. Hoe waarschijnlijk vindt je onderstaande gevolgen?

Basis: Alle Nederlanders n=1.133

** Deze stellingen zijn voor het eerst in de tweede meting uitgevraagd

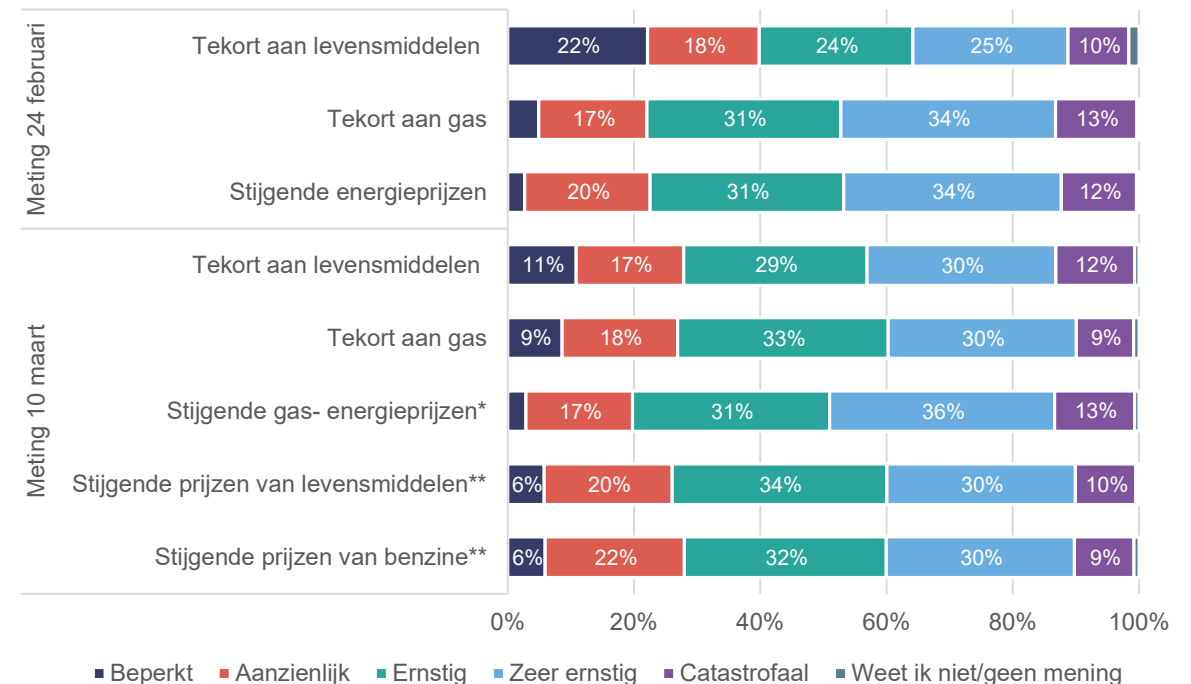
Vier op de tien vinden stijgende gas - en energieprijzen zeer ernstig

Nederlanders kregen de lijst met mogelijke gevolgen voorgelegd, met de vraag hoe ernstig deze gevolgen volgens hen zouden zijn voor de Nederlandse samenleving, als deze zich voor zouden doen.

De vorige sheets maakte duidelijk dat men de volgende gevolgen als (zeer) waarschijnlijk acht: stijgende gas - en energieprijzen (97%), stijgende prijzen van benzine (96%) en van levensmiddelen (93%).

Een groot deel van de Nederlanders dat stijgende gas - en energieprijzen sterke gevolgen zullen hebben voor de Nederlandse samenleving. Net als bij de vorige meting denkt ruim een derde (36%) dat dit zeer ernstige gevolg zal hebben en denkt 13 procent dat dit catastrofale gevolgen zal hebben.

Figuur 5. Hoe ernstig zouden de gevolgen voor de Nederlandse samenleving zijn als onderstaande gebeurtenissen zich voor zouden doen? Basis: Alle Nederlanders n=1.133

* Bij de tweede meting is aan deze stelling stijgende gasprijzen toegevoegd

** Deze stellingen zijn voor het eerst in de tweede meting uitgevraagd

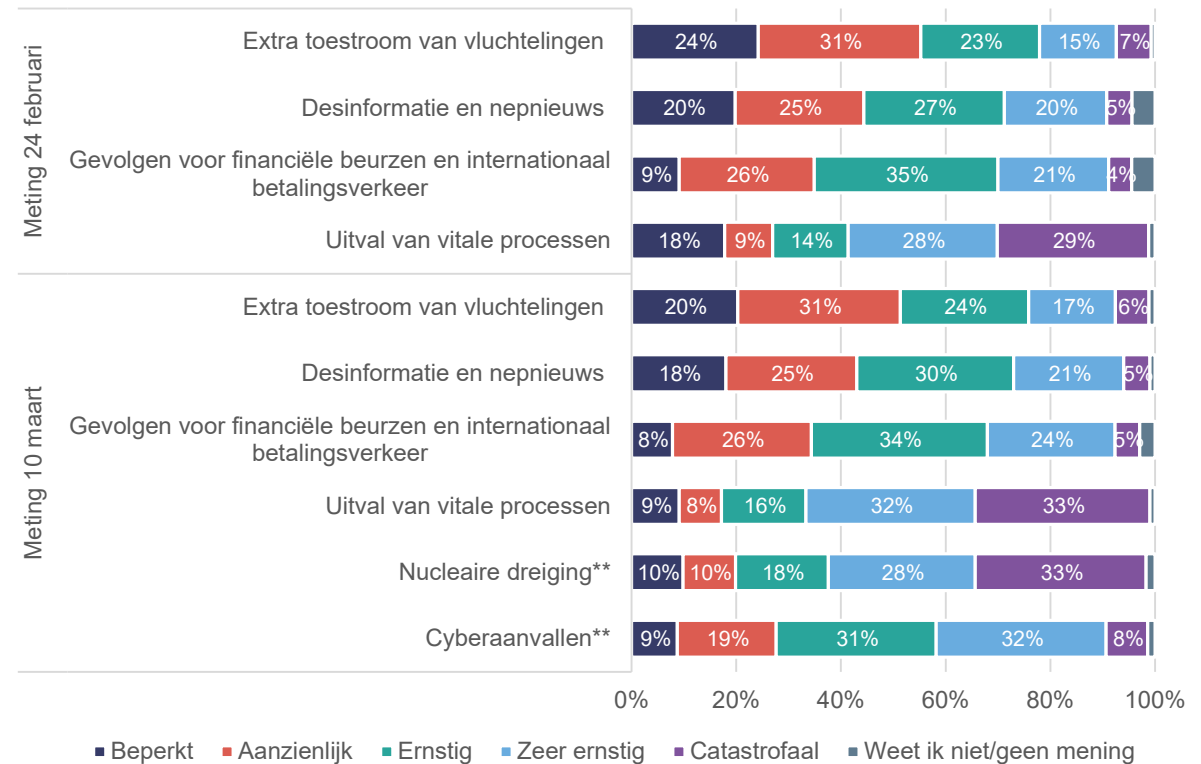

Uitval vitale processen en nucleaire dreiging; minst waarschijnlijk, wel meest catastrofaal

Naast de stijgende prijzen van gas, energie, benzine en levensmiddelen, vonden Nederlanders ook de extra toestroom van vluchtelingen (zeer) waarschijnlijk. Ze vinden de gevolgen hiervan, net als bij de vorige meting, het minst ernstig. Niettemin vindt driekwart dat dit tenminste aanzienlijke gevolgen zal hebben.

Uitval van vitale processen en nucleaire dreiging werden het minst waarschijnlijk gevonden, maar een derde van de Nederlanders denkt dat de gevolgen catastrofaal zullen zijn. Een bijna even grote groep vindt de mogelijke gevolgen zeer ernstig voor de samenleving.

Figuur 6. Hoe ernstig zouden de gevolgen voor de Nederlandse samenleving zijn als onderstaande gebeurtenissen zich voor zouden doen? Basis: Alle Nederlanders n=1.133

** Deze stellingen zijn voor het eerst in de tweede meting uitgevraagd

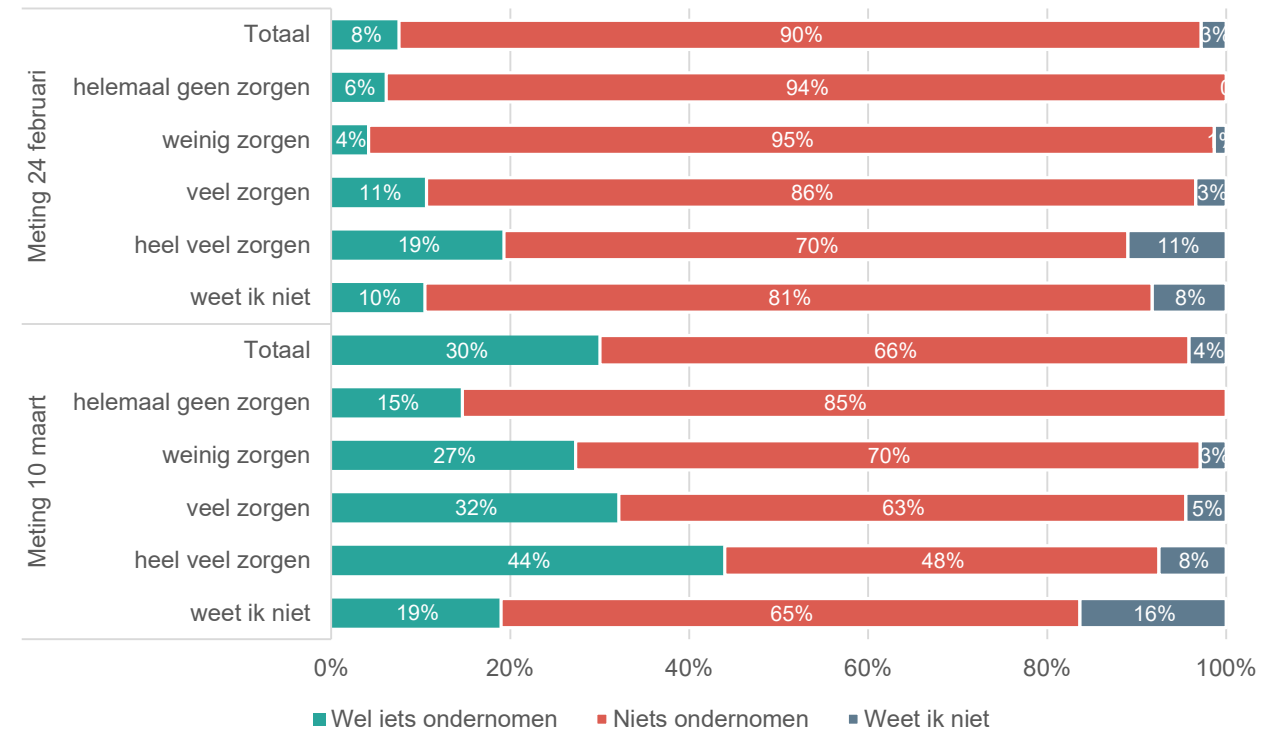
Drie op de tien Nederlanders hebben actie ondernomen

We hebben Nederlanders de vraag voorgelegd of de situatie in Oekraïne ertoe heeft geleid dat ze iets hebben ondernomen. Tijdens de meting van 24 februari had minder dan een op de tien iets ondernomen (8%). Tijdens de meting van 10 maart bleek dat drie op de tien iets doen. Een stijging van 22 procentpunt. De mate waarin mensen zich zorgen maken over de situatie heeft een grote invloed. Van de mensen die zich heel veel zorgen maken, is door 44 procent iets ondernomen; tegen 15% van de mensen die zich helemaal geen zorgen maken.

Er is dus een stijging te zien in mensen die actie ondernemen, maar de dingen die worden genoemd als antwoord op een open vraag, zijn vergelijkbaar met de acties uit de eerste meting. Nederlanders doneren vaak geld en spullen, maar zetten ook de verwarming lager of slaan levensmiddelen in.

Figuur 7. Heeft de situatie in Oekraïne ertoe geleid dat je iets hebt ondernomen?

Basis: Alle Nederlanders n=1.133

Groter deel van bevolking kan zich een goed beeld vormen van de situatie in Oekraïne

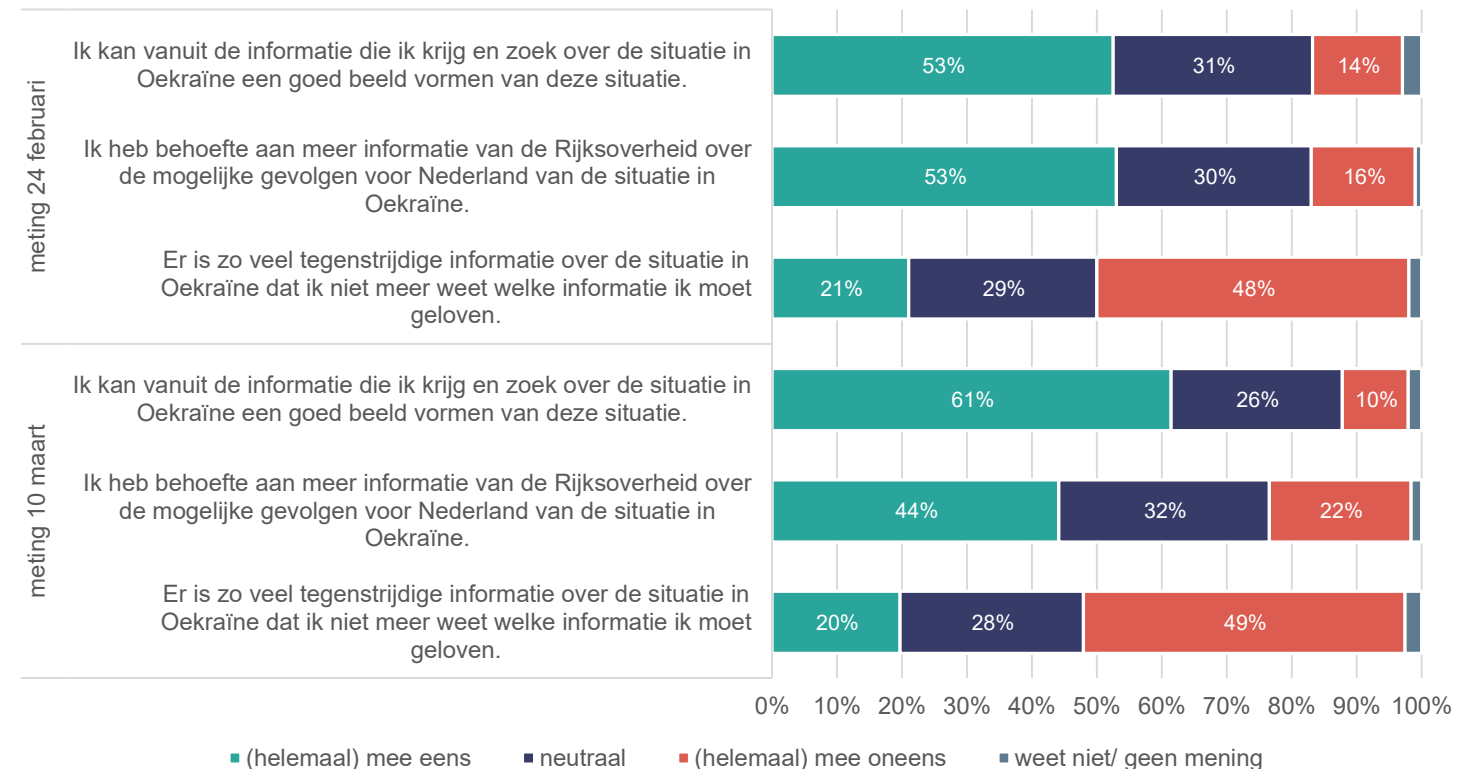
Nederlanders kregen een aantal stellingen voorgelegd over de informatievoorziening rondom de situatie in Oekraïne. Hierbij kon men aangeven in hoeverre men het hier mee eens was. Zes op de tien kunnen zich vanuit de ontvangen informatie een beeld vormen van de situatie in Oekraïne, bij de vorige meting was dit nog 53 procent.

Iets meer dan vier op de tien Nederlanders hebben behoefte aan meer informatie van de Rijksoverheid over mogelijke gevolgen voor Nederland, een afname van negen procentpunt.

Nog steeds ervaart de helft van de Nederlanders niet dat er veel tegenstrijdige informatie is. Een vijfde ervaart deze tegenstrijdige informatie wel, wat ervoor zorgt dat men niet meer weet welke informatie men moet geloven. Deze verhoudingen zijn niet veranderd ten opzichte van de eerste meting.

Figuur 8. In welke mate ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen over de informatievoorziening rondom de situatie in Oekraïne?

Basis: Alle Nederlanders n=1.133

I&O Research

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK - nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl